

Geachte medewerkers van het ministerie van OCW,

Dank voor de mogelijkheid om te reageren op het wetsvoorstel Wet Voorschriften vrijstelling leerplicht bij richtingbezwaren. Hierbij onze reactie.

Inleiding

Wij geven onze kinderen al een decennium thuisonderwijs, een onderwijsvorm die in het vaderland van hun moeder vrijelijk kan worden gekozen en zelfs door de overheid deels wordt bekostigd. Het onderwijs gaat goed. Dat er nu toezicht wordt gevraagd door de overheid, daar kunnen wij inkomen, zeker gezien de legalistische traditie van Nederland. Dit voorstel gaat echter de verkeerde kant op, zoals wij hieronder toelichten, en zal het ons feitelijk onmogelijk maken om het kwalitatief goede onderwijs te blijven geven aan onze kinderen

Algemeen

Het wetsvoorstel gaat voorbij aan het gegeven dat thuisonderwijs geen vorm van schoolonderwijs thuis is, zoals dat de afgelopen maanden in veel gezinnen is gegeven vanwege de COVID-19-pandemie, maar een eigenstandige onderwijsvorm met geheel eigen karakteristieken.

Het voorliggende voorstel moet de kwaliteit van het onderwijs waarborgen, maar ondermijnen deze juist door hun inflexibiliteit, onbegrip van thuisonderwijs en misverstanden over de invulling van de voor onderwijs zorgdragende rol van de ouders.

In onze reactie gaan wijzelf niet in op de diepere onderbouwing van deze punten, omdat we ervan overtuigd zijn dat zowel thuisonderwijsorganisaties als wetenschappers en collega-thuisonderwijzers dit voldoende zullen doen in hun reacties. Dit zal onder meer zijn ten aanzien van het absurde verplichte bezoek van de onderwijsinspectie aan het woonhuis (op straffe van intrekking van vrijstelling), het verontrustende ontbreken van kwaliteitseisen aan de kant van leerplichtambtenaren en onderwijsinspecteurs terwijl zulke wel gelden voor zeer ter zake kundige thuisonderwijzers en de onnodige, onderwijsaanpak doorkruisende en onrespectvolle vereisten van standaardtoetsen op vastgestelde momenten.

Graag genoteerd dat wij ons achter de gestelde bezwaren van anderen op deze en andere onderwerpen scharen.

Wij beperken onszelf tot de specifiek voor onze situatie meest belemmerende aspecten van het voorstel voor het thuisonderwijs en daarmee de kansen van onze kinderen op een zo goed mogelijke start van hun carrières en hun bijdragen aan de samenleving.

Specifiek

De zaken die ons thuisonderwijs onwerkbaar zouden veranderen zijn de volgende, in chronologische volgorde:

1. Voorgesteld artikel 15b: ten aanzien van de persoon die het onderwijs verzorgt
2. Voorgesteld artikel 15d lid 1, onderdeel b: opname van artikel 6a, maar niet 6b van de Wet op het Voortgezet onderwijs of vergelijkbaars
3. Voorgesteld artikel 15e lid c: beheersing van Nederlandse taal op ten minste B2 of 3F-niveau door persoon die het onderwijs verzorgt

Daarnaast hebben wij nog een 4^e punt: de onverklaarbare afwijking van de adviezen van de Onderwijsraad en Verenigde Naties op betreffende punten.

1. Voorgesteld artikel 15b: ten aanzien van de persoon die het onderwijs verzorgt

De voorsteltekst zegt dat de persoon die een beroep doet op de vrijstelling, dus de ouder, onderwijs verzorgt aan de betrokken jongere. In de artikelsgewijze toelichting wordt gesteld dat er voor het begrip “onderwijs verzorgen” is gekozen in plaats van “onderwijs geven” om het mogelijk te maken dat de jongere of jongeren incidenteel deelnemen aan excursies of groepslessen.

Deze toevoeging van het woord “incidenteel” is te beperkend voor onze kinderen. Voor hun onderwijs is het namelijk van grote toegevoegde waarde dat zij regelmatig en dus stelselmatig op het door ons gegeven onderwijs aanvullende lessen volgen met andere thuisonderwezen kinderen, zoals bij wiskunde, geschiedenis en Engels.

Kruisbestuiving, discussie en interactie met anderen bevordert het leren en de ontwikkeling. Daarnaast maakt dat een ander dan de ouder het betreffende vak geeft, het mogelijk dat jongeren – zeker op tienerleeftijd – een andere participatieve houding kunnen ontwikkelen die hen op latere leeftijd zeker van pas zal komen. Ten slotte is het structureel gebruiken van (online) tutors of bijlesleraren gemeengoed bij schoolgaande kinderen en deze zaken die hun *peers* (term uit het door u aangehaalde rapport van de VN als mede aanleiding voor de wetsvoorstelteksten) ontvangen kunnen thuisonderwezen kinderen niet ontzegd worden. Onze kinderen hebben zowel voor Frans, Engelse literatuur als Wiskunde veel baat bij de begeleiding door externe experts.

Door ervoor te zorgen dat het onderwijs aan hun kinderen op de best mogelijke wijze wordt gegeven, en dan inderdaad eventueel door anderen, nemen ouders juist de verantwoordelijkheid voor het kwalitatief goede onderwijs aan hun kinderen. Dit structureel mogelijk kunnen maken, met een goede onderbouwing in het onderwijsplan zou mogelijk moeten zijn.

In de toelichting worden twee redenen genoemd voor het alleen incidenteel toestaan:

- Richtingbezwaar. Dit wordt echter niet aangetast door het vrijwillig aangaan van een afspraak met een ouder of een tutorschap door een expert. Ouders blijven verantwoordelijk en kunnen ervoor zorgen dat ongewenste richtingen niet doorklinken in het onderwijs door derden

- Didactisch handelen afgestemd op het kind. Dit is inderdaad een belangrijk voordeel van thuisonderwijs. Dit is echter niet uitsluitend mogelijk als de ouder het zelf geeft, dit kan ook worden ontwikkeld onder auspiciën van de ouders met de andere ouder dan wel tutor.

2. Voorgesteld artikel 15d lid 1, onderdeel b: opname van artikel 6a, maar niet 6b van de Wet op het Voortgezet onderwijs, of vergelijkbaars

Wij hebben onoverkomelijke bezwaren tegen de eis dat het onderwijs in de Nederlandse taal gegeven moet worden.

Onze kinderen zijn tweetalig. Hun moeder verzorgt het primaire deel van het onderwijs en geeft alle vakken in het Engels, behalve de vakken die specifiek te maken hebben met de Nederlandse taal of de Nederlandse situatie. Die laatste geeft hun vader.

De eis om het onderwijs in het Nederlands te verzorgen is onnodig belemmerend, omdat onze kinderen over een adequaat niveau van Nederlands zullen blijven beschikken en de inhoud van vakken ook via het Engels tot zich nemen:

- Beide kinderen zijn van plan om in elk geval een deel van hun vervolgonderwijs in het Engels en aan een Engelstalige instelling te volgen
- Beiden willen ook een internationale carrière
- Vele Nederlandse universiteiten bieden een belangrijk deel van hun onderwijs aan in het Engels
- Het leren van Nederlands in het Nederlands en het leren over de geschiedenis, staatsinrichting, burgerschap, sociale integratie, pluriforme samenleving, politiek en alle andere landspecifieke zaken geschiedt in het Nederlands
- De kinderen zullen qua Nederlandse taal goed worden voorbereid op het examen doen in de vakken die in het Engels worden gegeven, maar met een Nederlandstalig (staats-)examen zullen worden getoetst

Dringend verzoek is om in de voorgestelde wetswijzigingen op te nemen een vergelijkbare uitzonderingsgrond als onder artikel 6b van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO). Daar staat immers benoemd dat van de Nederlandse voertaaleis van 6a mag worden afgeweken door een besluit van het bevoegd gezag. Het is niet duidelijk waarom dit onderdeel van de WVO niet van toepassing wordt verklaard, terwijl dit wel benodigde ruimte biedt voor de kwaliteit van het onderwijs.

3. Voorgesteld artikel 15e lid c: beheersing van Nederlandse taal op ten minste B2 of 3F-niveau door persoon die het onderwijs verzorgt

Zoals gesteld onder punt 2 hierboven, wordt het onderwijs in ons gezin verzorgd door zowel de moeder als de vader van de kinderen. De vader heeft WO in het Nederlands afgerond en voldoet aan de eis. Hij is ook degene die zorg draagt voor de Nederlandse taalvaardigheid van de kinderen. De moeder heeft WO in het Engels afgerond en van haar eisen om aan de

B2/3F taaleis van het Nederlands te voldoen is onnodig: ze geeft immers het onderwijs in het Engels. De Nederlandse taalrijke omgeving wordt afdoende gecreëerd door de taalvaardigheid van de vader en dit hoeft daarom niet gevraagd te worden van de moeder.

4. Eisen niet in lijn met advies Onderwijsraad en Verenigde Naties

In punt 1.1 van uw inleiding, geeft u aan als mede onderbouwing van uw voorstel de uitspraken van de Onderwijsraad. U stelt: “De overheid kan volgens de Onderwijsraad de jongeren om wie het gaat, niet ongelijk behandelen ten opzichte van leerlingen in bekostigde en particuliere scholen”.

In 3.1 van uw inleiding geeft u aan als mede onderbouwing van uw voorstel de uitspraken van het VN-comité voor de Rechten van het Kind. Daarin worden thuisonderwezen kinderen vergeleken met hun *peers*, oftewel hun gelijken, op scholen.

Voor onze kinderen die een groot deel van hun naschoolse activiteiten samen doen met expat-kinderen, die op internationale particuliere scholen als de American School en de British School zitten, zou er sprake zijn van een ongelijke behandeling als zij niet en hun vrienden wel hun onderwijs in het Engels kunnen doen. Ook zijn de eisen uit het wetsvoorstel gebaseerd op de eisen aan bekostigde scholen, terwijl er volstaan kan worden met de eisen aan particuliere scholen, die meer ruimte bieden. Daarmee is het voorstel onnodig belastend en beklemmend. Wij vragen u om op zijn minst zoveel mogelijk ruimte te bieden voor het thuisonderwijs als voor het (internationaal) particulier onderwijs.

Ten slotte

De gevoerde procedure met welke u tot voorliggend wetsvoorstel bent gekomen in relatie tot de thuisonderwijsorganisaties geeft geen enkele reden om vertrouwen te hebben in een goede afstemming door u met het thuisonderwijsveld voor de verdere uitwerking, zoals wel door u gesteld in paragraaf 1.2 van uw inleiding. We vinden het dan ook gezien de wijze waarop u met hun betrokkenheid bent omgegaan, niet passen hoe achteloos u hen noemt als partijen bij de verdere uitwerking. Wij hopen dat u bij het komen tot een aangepast en wel bruikbaar wetsvoorstel vanaf het begin het thuisonderwijsveld goed, zorgvuldig en respectvol betreft.

Wij wensen u veel wijsheid toe bij de grondige aanpassing van het wetsvoorstel.